

Club- en resistente appelrassen in Europa

Op 14 en 15 maart 2024 vond in Graz, Oostenrijk de 15e bijeenkomst plaats van de EUFRIN (European Fruit Research Institutes Network)-werkgroep 'Apple & Pear Variety & Rootstock Testing'. Die werkgroep bestaat uit 31 onderzoeksinstituten uit 20 landen, die om de twee jaar bijeenkomen om informatie uit te wisselen over (nieuwe) rassen en onderstammen.

'Versuchsstation Obst- und Weinbau Haidegg' organiseerde de bijeenkomst. Ze nodigde veredelaars, licentiehouders, marketingorganisaties, boomkwekerijen en rasantesters uit om informatie uit te wisselen over het huidige werk op het gebied van rassen- en onderstamproeven en veredeling- en marketingconcepten voor appel- en perenrassen.

De bijeenkomst startte met presentaties van de rasantesters van de EUFRIN-werkgroep (**Foto 1**) over de huidige trends in appel- en perenrassen in hun regio. In dit artikel lees je

alles over het aandeel club- en resistente appelrassen. In een tweede artikel geven we een uitgebreid overzicht van de evolutie in het perenassortiment.

Clubrassen in de verschillende landen/regio's

In **tabel 1** vind je een overzicht van het aandeel van de clubrassen bij appel en van de 3 belangrijkste clubrassen voor de verschillende landen en regio's.

LAND	% CLUBRASSEN	BELANGRIJKSTE CLUBRASSEN
Italië (Zuid-Tirol)	25	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (> 1.000 ha), <i>Nicoter/Kanzi</i> ® (> 500 ha) en <i>WA38/Cosmic Crisp</i> ® (> 500 ha)
Duitsland (Bodensee)	25	<i>Nicoter/Kanzi</i> ® (7,4%), <i>KIKU</i> ® (5,2%) en <i>RoHo3615/Evelina</i> ® (3,5%)
Italië (Emilia Romagna)	22	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ®, <i>Cripps Red/Joya</i> en <i>CIVG198/Modi</i> ®
Zwitserland	18	<i>Scifresh/Jazz</i> ® (166 ha), <i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (112 ha) en <i>Milwa/Diwa</i> ®/ <i>Junami</i> ® (106 ha)
Duitsland (Saksen)	17	<i>Nicoter/Kanzi</i> ® (112 ha), <i>RoHo3615/Evelina</i> ® (86 ha) en <i>Fräulein</i> (62 ha)
Oostenrijk (Steiermark)	17	<i>RoHo3615/Evelina</i> ® (6,2 %), <i>Nicoter/Kanzi</i> ® (2,3%) en <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (2,1%)
Italië (Piëmonte)	15	<i>Ambrosia</i> ™ (6%), <i>MC38/Crimson Snow</i> ® (3,5%) en <i>Inored/Story</i> ® (3%)
Nederland	15	<i>Nicoter/Kanzi</i> ® (385 ha), <i>Milwa/Junami</i> ® (170 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (140 ha)
Frankrijk	15	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (4.750 ha), <i>Coop 43/Juliet</i> ® (460 ha) en <i>Inored/Story</i> ® (420 ha)
Duitsland (Altes Land)*	13-16	<i>Red Passion/Aldiamo</i> ® (19%), <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (13%) en <i>WUR037/Freya</i> (3%)
België	13	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (160 ha), <i>Nicoter/Kanzi</i> ® (156 ha) en <i>Belgica</i> (64 ha)
Zwitserland (bio)	12	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (11 ha), <i>Milwa/Diwa</i> ®/ <i>Junami</i> ® (10 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ® (8 ha)
Italië (Trentino)	11	<i>RoHo3615/Evelina</i> ® (230 ha), <i>Kizuri/Morgana</i> ® (170 ha) en <i>Minneiska/Sweetango</i> ® (127 ha)
Duitsland (Meckenheim)	10-15	<i>RoHo3615/Evelina</i> ® (210 ha), <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (25 ha) en <i>Kizuri/Morgana</i> ®
Spanje	8	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (7%), <i>Inored/Story</i> ® (0,6%) en <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (0,3%)
Slovenië	3	<i>UEB406-1/Bonita</i> ® (26 ha), <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (13 ha) en <i>RoHo3615/Evelina</i> ® (12 ha)

*Meest geplante clubrassen in 2022-2023.

Extra aanvullingen bij tabel 1

- Over alle landen van de EU-27 heen zijn *Cripps Pink/Pink Lady*®, *Nicoter/Kanzi*® en *Scifresh/Jazz*® de drie belangrijkste clubrassen.
- Zuid-Tirol (25% - 4.460 ha) en Bodensee (25%) hebben het grootste aandeel clubrassen. In totaal staan er in Zuid-Tirol 16 verschillende clubrassen.
- Op *Cripps Pink/Pink Lady*® na heeft Frankrijk een afwijkend assortiment van clubrassen.
- In tegenstelling tot de algemene indruk is het aandeel clubrassen voor appel in Nederland slechts 2% hoger dan in België.
- Van de nieuw geplante appelrassen in 2021/2022 en 2022/2023 in Altes Land (Duitsland) zijn 42-44% clubrassen.
- In België staat 120 ha *SQ159/Magic Star*® (IP) en 40 ha *SQ159/Natyra*® (bio). In Nederland is dat respectievelijk 100 ha (IP) en 40 ha (bio).

In de landen die niet in te tabel vermeld worden, staan geen clubrassen, uitgezonderd Groot-Brittannië, omdat die informatie niet werd meegedeeld.

Resistente appelrassen in de verschillende landen/regio's

In **tabel 2** vind je een overzicht van het aandeel resistente appelrassen en van de drie belangrijkste rassen voor de verschillende landen en regio's.

Extra aanvullingen bij tabel 2

- In Zwitserland kan men 28.000 CHF (= 21.000 euro) per ha krijgen voor het aanplanten van robuuste rassen: *SQ159*, *Ladina*, *Freya*, *Rustica*, *Ecolette*, *Topaz*, *Coop 43*, *Wurtwinning*, *Xleven* en *Bonita*. Die lijst kan ieder jaar aangepast worden.
- Aan Bodensee (Duitsland) zijn onder het merk Fairdi 15 resistente rassen geplant. In 2021 werden *Bonita*, *Magic Star* en *Topaz* aangeplant als robuuste rassen. *Elstar*, *Jonagold*, *Gala* en *Braeburn* werden als controle aangeplant. In 2022 werden *Deljonca*, *Freya*, *Inobi*, *WURO29*, *Delcored*, *UEB658/1*, *Soprano*, *Mammut*, *Rusticana*, *Dalinsweet* en *Pixie Crunch* aangeplant en in 2023 werden *Estelle* en *PxA 5348* aangeplant. In 2024 zullen o.a. *UEB 4702/1* en *UEB 4536/1* aangeplant worden.
- Voor *Wurtwinning/Bloss*® zijn contracten getekend in Duitsland (Elbe Obst, MAL, MABO, WOG en Landgard), Zwitserland (Frutania, Tobi Seeobst) en Nederland (Fruitmasters).

LAND	% RESISTENTE RASSEN	BELANGRIJKSTE RESISTENTE RASSEN
Zwitserland (bio)	30	<i>Topaz</i> (10%), <i>UEB406-1/Bonita</i> ® en <i>Lumaga/Galant</i> ®
Zwitserland	15	<i>Topaz</i> (89 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (5 ha)
Frankrijk	13	<i>Coop 43/Juliet</i> ® (460 ha), <i>Inored/Story</i> ® (420 ha), <i>Xeleven/Swing</i> ® (> 110 ha)
Slovenië	13	<i>Topaz</i> (208 ha), <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (26 ha) en <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (13 ha)
Duitsland (Altes Land)*	7-9	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (13%), <i>Topaz</i> (4%) en <i>WURO37/Freya</i> ® (3%)
Italië (Emilia Romagna)	7	<i>Fujion</i> , <i>Inored/Story</i> ® en <i>CIVG198/Modi</i> ®
Oostenrijk (Steiermark)	7	<i>Topaz</i> (4,5%) en <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (2,1%)
Italië (Piëmonte)	7	<i>Inored/Story</i> ® (200 ha), <i>UEB3264-2/Opal</i> ® en <i>Regal You/Candine</i> ® (42 ha)
Italië (Zuid-Tirol)	5	<i>Ipador/Giga</i> ®, <i>CIVM49/RedPop</i> ® en <i>UEB406-1/Bonita</i> ®
Duitsland (Meckenheim)	5	<i>Topaz</i> (100 ha - 3,1%) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (25 ha - 0,8%)
Duitsland (Bodensee)	4	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (2,6%) en <i>Topaz</i> (1,4%)
Nederland	4	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (140 ha), <i>Wurtwinning/Bloss</i> ® (50 ha) en <i>WURO37/Freya</i> ® (2 ha)
België	4	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (160 ha) en <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (27 ha)
Duitsland (Saksen)	3	<i>Topaz</i> (46 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (23 ha)
Spanje	1	<i>Inored/Story</i> ® (0,6%) en <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (0,3%)
Noorwegen	-	<i>WURO06/Wursixo</i> ®/ <i>Eden</i> ® en <i>WURO28/Wuranda</i> ®/ <i>Fryd</i> ®

*Meest geplante resistente rassen in 2022-2023.

- Bij de nieuwe aanplanten in Das Altes Land (2022-2023) is het aandeel resistente rassen 25%.
- Ook bij de resistente appelrassen kiest Frankrijk voor een apart assortiment met vooral rassen uit de eigen veredelingsprogramma's.
- Bij de veredelaars is een duidelijke trend te zien. Naast productie en kwaliteit is resistentie en/of tolerantie voor ziekten en plagen een belangrijk selectiecriteria geworden.

Besluit

In de nieuwe aanplantingen bij appel zien we de laatste jaren een verschuiving naar clubrassen en (schurft)resistente rassen. Koplopers bij de clubrassen zijn Zuid-Tirol (Italië) en Bodensee (Duitsland), waar die reeds 25% van het areaal uitmaken. België zit met 13% in de middenmoot.

Bij de resistente appelrassen is Zwitserland de koploper. In de biologische appelteelt bestaat 30% van het areaal uit resistente rassen. In de gangbare appelteelt is dat 15%. In België is dat slechts 4%. Dat dit de toekomst is, zien we ook bij de veredelaars. Naast productie en kwaliteit is resistentie en/of tolerantie voor ziekten en plagen een belangrijk selectiecriteria geworden.

Dit artikel is tot stand gekomen mede dankzij de informatie die verkregen werd van E. Smolders (BelOrta), M. Marx (LTV), St. Devos (Devosgroup), St. Geerlings (Fresh Forward), F. Stanica (USAMV – Roemenië), A. Cbulj (AIS Ljubljana – Slovenië), D. Kruczynska (InHort – Polen), L. Ikase (HPBES Dobeles – Letland), S. Metzger (LfULG Dresden Pillnitz – Duitsland), H. Holthusen (Esteburg – Duitsland), N. Siefen (KOB – Duitsland), L. Klopheus (DLR Rheinpfalz – Duitsland), Th. Rühmer (Haidegg – Oostenrijk), S. Cia (Agroscope – Zwitserland), M. Friedli (FiBL – Zwitserland), A. van der Heiden (WUR – Nederland), S. Codarin (CTIFL – Frankrijk), W. Guerra (Laimburg – Italië), R. Gregori (CREA – Italië), D. Nari (Agrion – Italië), M. Meland (NIBIO – Noorwegen) en L. Gozalez (IRTA – Spanje).

Foto 1
EUFRIIN-werkgroep 2024.